

Moment excepcional, acció immediata

Hem encetat un dels cicles més importants de la història del nostre país i de la nostra vida. Un cicle que serà breu. Una escletxa en el temps. Una oportunitat. I, encara que ja mai res no tornarà a ser igual, les opcions encara són molt obertes i el desenllaç està per determinar. Sense negligir la capacitat d'Europa i d'Espanya de condicionar-nos el camí, la bona notícia és que, a l'empena de la radicalitat democràtica, TOT, absolutament tot, dependrà de nosaltres. Parlo de la sobirania nacional. I parlo de la transformació del model econòmic i social per superar la crisi. Construcció de l'estat i canvi social són indistingibles. La independència és possible perquè s'ha configurat a Catalunya una nova hegemonia social, marcadament popular. Un veritable canvi és possible perquè la construcció d'un nou estat permet establir uns nous fonaments socials que posin en primer pla la dignitat, la justícia i la llibertat.

La mirada enrere ens fa veure la pròpia vida, sovint, com una col·lecció de moments excepcionals. La memòria selecciona alguns episodis viscuts, fragments destacats del nostre recorregut, amb criteris potser aleatoris. La tria varia segons el dia, o les circumstàncies. Però hi ha redundàncies i reiteracions que fan que tothom disposi d'una mena d'àlbum particular, d'un resum portàtil. De fet, amb interlocutors diferents, solem reincidir en un nombre limitat d'aventures biogràfiques –rectificades, perquè resultin més efectistes– i en unes línies narratives que vinculen els moments i en proposen una lectura, una interpretació. Per explicar qui som, o per fer veure que som qui ens agradaria ser.

Les societats i els països fan el mateix amb les seves respectives històries, carregades de maquillatge retrospectiu. Però és indubtable que, com en el cas de les persones, els seus relats contenen, sobretot, una tria d'episodis més o menys espectaculars o transcendentals, i un feix de processos i tendències que estableixen les continuïtats i la pretensió de coherència.

Aquesta vocació de pensar la nostra vida personal i col·lectiva d'acord amb els formats i les tècniques de la ficció literària i audiovisual no ens fa més aptes per identificar l'excelsionisme quan es produeix; en l'instant precís; en viu i en directe. Si fóssim més capaços

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

d'adonar-nos del caràcter de cada moment, de quan som realment davant d'un fet o d'una situació que ens marcarà la vida i que sempre més recordarem, fariem actuacions millors. I el relat posterior no hauria de ser tan imaginatiu. Però, al capdavant, només anticipem correctament els actes rituals i convencionals, o els que són manifestament predictibles: el naixement dels fills, una commemoració o un viatge extraordinari. La resta d'esdeveniments se'ns presenten més aviat en forma d'accidents, de guió imprevisit. I, en general, la seva importància queda establerta a posteriori.

Però aquesta vegada, a Catalunya, les dades són incontestables. La conjuntura és certament excep-

cional i carregada de possibilitats. Fins i tot les tensions que ens interpel·len són d'una contundència aclaparadora. ¿Qui no es commou amb els amics i amigues, amb veïns i familiars, abocats a l'atur, colpits per la manca de perspectives? ¿Qui pot assistir impassible a la violència que suposa l'exacerbació permanent i il·limitada de la desigualtat? ¿Qui no s'indigna davant d'unes mesures macroeconòmiques estrictament inspirades per la lògica del capital i completament insensibles al dolor i al patiment que provoquen en milions de persones i famílies? I al mateix temps, ¿qui no veu el rostre del feixisme en moltes de les reaccions que arriben des de l'estat? ¿Quin veritable demòcrata no queda consternat davant la instrumentalització de la Constitució i les lleis, justament per negar la democràcia? ¿Qui no s'exaspera quan veu reproduït l'argumentari colonial vuitcentista barrejat amb la vulgata dels maltractadors que denigren i proscriuen l'emancipació catalana? Quedar-nos com estem no és una opció. Ni social, ni nacional. Equivaldria a una claudicació; a una rendició.

L'agudització i la generalització de les dificultats, la insuportable roïnesa del present, la urgent necessitat de mobilitzar les energies acumulades per fer-hi front, poden esquarterar la inèrcia a la passivitat i a la contemplació expectant. Liquidar-la. Fer-nos adoptar una actitud més valenta i compromesa. Fer-nos ser modestos actors de la història concreta que compartim. En un futur pròxim recordarem aquests dies, segur, com uns dies decisius que sempre vam saber que ho serien. I també recordarem què va fer cadascú; com hi vam participar; com vam contribuir a empènyer i a fer possible un determinat desenllaç. Exagerarem el nostre paper, ben segur. Justificarem el nostre comportament amb tota mena d'atenuants i elucubracions. Però, en el fons de la nostra consciència, sabrem si vam estar a l'altura dels reptes o no. Si ens en podem sentir secretament orgullosos o no. Si vam col·laborar a la victòria o la vam entorpir.

Sabem que el moment és excepcional, i que conté una immediata i senzilla invitació a la participació democràtica més elemental: una convocatòria electoral. Aviat hi

hauria d'haver una nova convocatòria, per demanar-nos quin futur volem. Ningú no hauria de renunciar a la possibilitat de pronunciar-se. Mentrestant, la gent partidària d'un futur nou, d'un futur que no ens vingui imposat, tenim la missió que tot vagi de pressa i s'acabi el cicle. Que s'acabi amb un nou començament.

**En un futur pròxim
recordarem aquests dies
com uns dies decisius que
sempre vam saber que ho
serien. I també recordarem
com hi vam participar**